

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: —

Cím: *Az étlap*

Forrás: *Az Újság*

Bp.
(Hely)

1918. XI. 11.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old)

Osztályozás

Tárgy

640.24

Hely

Idő

"1918"

Személy

— Az étlap. Az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság a mai nappal kezdődően új árakat diktált a vendéglői étlapra. A marhahús árát lehalasztotta egy negyedével, a juhhúst a felével. Mikor fölfelé tartott a nyersanyag ára, a vendéglős urak soha se szorultak hatósági figyelmeztetésre az étlapok ilyen természetű korrigálása céljából. A maguk szorgalmából tartottak lépést a skorra, úgy hogy kilométerekkel nyargaltak előtte. Majd ha nemsokára nyitva lesz már a világ, az adatgyűjtő szociálhistórikusnak érdekes okmánya lesz a budapesti étlap. Írást kap róla, hogy sehol egész Középeurópában olyan rémséges árakat nem fizettek a vendéglőben, mint nálunk. Ezeket az árakat se az inségesebb Ausztria, se a koplálőbb Németország nem ismerte. Pedig — bár itt so volt gyerekjáték — a beszerzés fáradságainak olyan keserves tömegét, mint bécsi vagy berlini kollégájának, a budapesti vendéglősnek nem volt joga megfizettetni. De ne beszéljünk most se erről, se arról, hogy hasztalan csökkent meg a hús és a főzelék és hasztalan zuhant alá a bor ára, a vendéglős uraknak maguktól nem jutott eszébe ebben az irányban is szolidaritást vállalni a változott viszonyokkal. Az árvizsgáló bizottság munkájához van egy szerény szavunk. A vendéglős urak annak idején nem komplikálták disztinválásokkal az áraik szabályozását. Ha a zeller drágább lett egy hatossal, nemcsak a leves árát emelték egy koronával, hanem a libasültet is öttel. Mikor lefelé megy az anyag ára, logikus lenne, ha a valóság is átvinné ennek a szisztémának, ha nem is a mértékét, de az egyszerűségét. Mi okosabbnak tartanók, ha nem percentszázakat, hanem árakat állapítanak meg. De ha már percentszázban megy a szabályozás, legalább legyen ez a percentszáz redukció egységes az egész étlapra. Ezt a közép-arányost nem lehet boszorkányság megtalálni. Mindenesetre könnyebb, mint mátol fogva meg-

találni az étlapon azokat a husokat, a melyeknek erősebben leparancsolták az árát. Ez egyszerűen lekerül a másorról. De ha mindenfajta étel árát egyformán csökkentik, ilyen részletes sztrájk nem fordulhat elő. Mert az étlapon csak kell valami ennivalónak lenni, nem úgy, mint a — tányéron.

Más szemmel — a saját szemével — nézi az étlap változásait és változatlanságait a vendéglősök testülete, mely a következő nyilatkozatának közlését kéri:

Tekintetes szerkesztőség! A vendéglői étel- és italárak leszállításának érdekében az egyes papírlapokban legutóbb megjelent közleményekre erősen megtámasztott igazaink védelmére legyen szabad a következőket a tek. szerkesztőség b. figyelmébe ajánlani: Azzal az állítással szemben, hogy a vendéglősök túlnyomó része a húsárak leszállítása daczára sem hajlandó a húsételek árát megfelelő arányban leszállítani, kijelentjük, hogy ezen állítással szemben a vendéglősök legnagyobb része az ipartársulat erre vonatkozó határozata alapján spontán, saját elhatározásából már akkor leszállította a húsételek árát, a mikor erre vonatkozólag az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság még csak kezdeményező lépéseket sem tehetett. A vendéglősök csökönységre, profitéhségre és a konjunkturális hasznok kiereszkolására vonatkozó kijelentések pedig már azért sem helytállóak, mert a húsételek árának leszállítására vonatkozólag az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság által legutóbb kiadott rendeletben megállapított ármegállapítások a vendéglősök legmesszebbmenő engedékenysége és készséges hozzájárulása mellett jöttek létre. A polgári terítéknek 7.80 fillérben megállapított ára azért nem volt ez alkalommal sem még inkább leszállítható, mert az ennek a megállapításnak alapját képező húsárak — az ürühús árát kivéve — a legutóbbi húsár-leszállítás daczára sem érték el azt az alacsony nívót, a melyen a 7.80 filléres ármegállapítás idején állottak. Különben is figyelembe veendő, hogy a marhahús és ürühús árán kívül egyéb szükségleteik bevételei ára nem szállt le, ezzel szemben azonban az összes vendéglői üzemek rezsiköltségei óriási módon emelkedtek ama költségtebbletek révén, a melyeket egyrészt a munkások béremelése, másrészt a harczterről hazajött munkások munkába helyezése és a munkanélküliek segélyezésé idéztek elő, és nem lebecsülendő érdeme a ven-

déglőspárnak, hogy ezt a munkabéremelést a fölös munkakerők munkába helyezését és a munkanélküliek segélyezését akként hajtotta végre, hogy azzal sem a szociális munkásságában amugyis tulterhelt sajtót és közönséget nem vette igénybe és a munkásmozgalomnak kellemetlen következményeitől is megóvta. Ezekre a tényezőkre anynyival is inkább szabad utalnunk, mert a vendéglőspár mindezt ugyanakkor tette meg, a mikor a már hetek óta érvényben álló és előreláthatóan még továbbra is fennálló szeszimérési tilalom folytán bevételeinek egyik legintérségszerűbb részétől s ezáltal üzleti kalkulációja egyik legfontosabb bázisától tökéletesen meg volt és meg lesz fosztva. Tarthatatlan a borárak ellen sűrűn hangoztatott panasz is, mert a vendéglősök legnagyobb része tudvalevően a háborus konjunkturák következtében túlmagasra felszökött árakon vásárolta azokat a borokat, a melyeket ma már ki, viszont azok, a kik időközönként termelőktől és borkereskedőktől a ma már tényleg jelentékenyen alacsonyított árakon vásárolnák napi borszükségletüket, ezeket az olcsó borokat a vasúti összeköttetések elégtelensége és hiányossága következtében sem a fővárosba fel nem hozhatják, s em üres hordókat boraik átvé-

tele céljából a vidékre ki nem küldhetik. Tehát kénytelenek szükségletüket helyben a régi magas árakon beszerezni. E nyilatkozatunk szíves közlését kérve, fogadják a tek. szerkesztőség hálás köszönetünket. Kitűnő társulattal: Gundel Károly alelnök, T. Kiss Lajos titkár.